

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. VII. Sanctis Patribus consentire principes pios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

promittit, inquit: *Querite primum regnum Dei, & haec omnia adiciuntur vobis.* Synodus septima ad Constantinum, & Ioannem. *Saluator omnium Deus, & qui nobiscum regnat Ecclesia sua pacem pro premio suo tribuat, vestrum autem imperium cum senatu, & duobus, & fidelissimo militum exercitu in multos annos conferret, & victoriam nobis concedat.* Ipse enim dixit: *Vino ego, dico Dominus, glorificantes me glorifico; ipse est, qui accingens vos potentia omnem hostilem impressionem a vobis auferet, obedientiam autem apud vos conciliabit.* Synod. Toletana ad Siselandum. *Multa regna terrarum caelestis iracundia ita permutauit, ut pro impietate fidei, & morum alterum ab altero solueretur. Unde nos, & cauere oportet casum huiusmodi gentium, ne similiter plaga seriamur precipiti, & pena puniamur crudeli.*

Fides seruat imperium.

Verissime Ambrosius Epist. 31. ad Valentinianum. *Hac est caritas expectanda, hac est caritas maior imperio, si fides tuta sit, quae seruat imperium.*

Peccata Christianorum Turcas vires augent.

§. 4. Experimur & nos in Graecia atque Vngaria, quod de suis temporibus quaestus est Hieronymus in Epitaphio Nepotiani. *Nostris peccatis barbari fortes sunt, nostris vitiis Romanus superatur exercitus. Infelices nos qui tantum displicemus Deo, ut per manus barbarorum illius in nos ira deficiat.* Ezechias egit penitentiam, & ceterum octuaginta quinque millia Assyriorum, una nocte ab uno Angelo delata sunt: Iosaphat laudes Domini concinebat, & Dominus pro laudare superabat: Moyses contra Amalech non gladio, sed oratione pugnavit. Si erigi volumus, prosternamur. Pro pudor, stolidi usque ad incredulitatem mens: Romanus exercitus, victor orbis, & Dominus, ab his vincitur, hos pauet, horum terretur aspectu, qui ingredi non valent, qui si terram tetigerint, se mortuos arbitrantur. Et non intelligimus prophetarum voces, fugiunt mille vno persequente, deamputamus causas morbi, ut morbus pariter auferatur.

Hec utinam omnium cordibus imprimantur hominibus in calamitatibus, quibus etiam insistere multi fatagant, tamen vitia, propter quae illas patimur, pauci deserunt.

Sanctus Augustinus libr. 5. de ciuitate cap. 25. *bonus Deus, in homines, qui eum crederent propter aeternam vitam colendum, has sublimitates, & regna terrena existimarent posse neminem consequi, nisi Daemonibus supplicaret, quod hi spiritus in talibus multum valerent, Constantinum imperatorem non supplicantem demonibus, sed ipsum verum Deum colentem tantis terrenis impleuit muneribus, quanta optare nullus auderet. Cui etiam concedere ciuitatem Romani imperii sociam velut ipsius Romae filiam, sed sine aliquo Daemonum templo simulacroque concessit, diu imperauit, vniuersum orbem Romanum vnus Augustus tenuit, & defendit, in administrandis, & gerendis bellis victoriosissimus fuit, in tyrannis opprimendis, per omnia prosperatus est, grandaeus egritudine & senectute defunctus est, filios imperantes reliquit.*

Constantini felicitas cum pietate.

Sanctus Gregorius Nazianzenus oratione ad Iulianum impietate euerti imperium docet. *Salutifera doctrina (Christi) longe lateque fusa, ac circa nos maxime vigente, religionem Christianam inuerrere, & labefactare conari, nihil aliud fuerit, quam Romanorum imperium conuellere, omnibusque Reipub. partibus periclitari, eaque, quibus ne hostes quidem grauius quidquam nobis imprecari possint, a nobis metipsis accipere.*

Nulla clades, nisi comes iniustitiae.

S. Chrysostomus in Isaiam. *Haud rite se habent principum negotia, de his plerumque loquimur. Ingens periculum, quid autem in causa est? eorum inquit, qui principatum gerunt, incogitantia. non est principum incogitantia, sed non iusta iniustitia poena est pro nostris sceleribus exacta. illa nihil non sursum deorsum, miscuerunt, illa quicquid est calamitatum, inuenerunt, illa armarunt hostes, illa fecerunt ut videri descenderemus, non aliunde malorum examen inundauit, quam ex hac causa.*

Hodie quoque quam multi inter lites, vsuras, odia, ebrietates, adulteria accusant principum foecordiam, cum peccatis ipsi suis poenam trahant, nec alia

de causa pacem optent, quam ut vitiis suis secure, & deliciis indulgeant.

Verum ne plura consecrari, legi potest S. Cyrillus de recta in Dominum nostrum IESVM CHRISTVM fide, ad Theodosium. Hilarius in Psalm. 137. Gregorius ad Theodoricum Francum. S. Leo ad Theodosium, & Pulcheriam Augustam, Athanasius ad Constantinum, & Iovinianum, Ioannes ad Iustinianum. Concilium Meldenense ad Carolum iuniorum Francum, Symmachus ad Anastasium. Concilium Parisiense ad Lodouicum, & Lotharium. S. Bernardus ad Lodouicum. Hormisdas ad Iustinum. Nicolaus ad Michaelum, Episcopi Hispaniarum in coronatione regis.

CAPVT VII.

Sanctis patribus consentire principes pios.

§. 1. *C*Redere tantae auctoritati merito debemus, cum nullam fallendi occasionem, aut causam habuerint. Eos reges qui sunt in scriptura omitto, quia humanis testimoniis magis cedunt, qui diuina oracula non agnoscunt. Omnes tamen principes, prudentes, id dictum sibi existimarunt, quod Dauidi diuinum oraculum denunciauit. *Si cuius die-runt filii tui vias meas, & ambulauerint coram me in veritate, in omni corde suo, & in omni anima sua non auferetur tibi vir de folio Israel.*

Philippus Arabs cum se parricidio adeptum imperium non ignoraret de religione melius edoctus, iussu Fabiani pontificis interpenitentes ante Ecclesiam supplex iterit, & facto ostendit, nulla scelere parta imperia esse diuturna, mox enim & ille interfectus est.

Inter principes vix vlli maior gloria, quam Constantino obtigit, nam & latissime imperauit, & Religionem praeter ceteris coluit, templa demonum clausit, vero Deo struxit, Rempublicam fouit. Ille tamen omnia pietati accepta retulit, atque in iudicio religionis omnia Concilio Niceno retulit. Iovinianus maximo animo, & qui ipso Augusto imperio cellior esset, ante confessor, deinde successores illius, quem tyrannum passus fuerat, negauit se exercitui, qui falsos Deos coleret, imperare velle, cum esset Christianus, quod in tantis flagitiis nullam Reipublicae felicitatem esse posse existimaret.

Theodosius & Valentinianus ad Synodum Ephesinam scribere, per ea, quae ad pietatem, religionemque conseruandam pertinent; caetera quoque se assequi posse. Ipse itaque Theodosius Psalmos canere, preces dicere cum Eudoxia coniuge, & Pulcheria sorore solitus diu feliciterque regnum tenuit.

Eadem est sententia Iustini ad Hormidam, Honorii ad Arcadium. Iustiniani secundi, Caroli Magni ad Episcopos Hispaniae. Caeterorumque, quorum est in historia commendatio, & apud posteros memoria.

Verum hac in re clarior, efficacior, & multis saeculis probatior non potest ratio cinatio produci, quam ius Romani imperii, hoc est ius publicum orbis terrarum, quod iam tot gentibus acceptum, tot regibus firmatum est, ut eius primariam partem velle conuellere, sit res humanas turbare, atque rempublicam euertere.